

การพัฒนาหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book เพื่อส่งเสริมความสามารถ
ด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามแนวทาง Brain-based learning

THE DEVELOPMENT OF PICTURE BOOKS ILLUSTRATION RHYME WORDS
BIG & SMALL BOOK TO PROMOTE READING ABILITY OF EARLY CHILDHOOD
ACCORDING TO BRAIN - BASED LEARNING GUIDELINES

นาถจี สกอินทร์¹ ไพฑูรย์ สินลารัตน์² และสุภัทรา คงเรือง³
Natsajee Songin¹, Paitoon Sinlarat² and Supatthara Kongruang³

¹ หลักสูตรดุริยางค์บัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จังหวัดกรุงเทพมหานคร

² รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย และคณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จังหวัดกรุงเทพมหานคร

³ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

E-mail: natsajee2509@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามแนวทาง Brain-based learning 2) เพื่อศึกษาความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามแนวทาง Brain-based learning ก่อนและหลังการใช้หนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูปฐมวัยต่อหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย ตามแนวทาง Brain-based learning กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1. นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย 1 ห้องเรียน จำนวน 28 คน 2. ครูปฐมวัยที่ปฏิบัติการสอนเด็กปฐมวัยอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคุณลักษณะของหนังสือที่ครูปฐมวัยใช้ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย จำนวน 40 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยมีวิธีการวิจัย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1) ศึกษาคุณลักษณะของหนังสือที่ครูปฐมวัยใช้ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย ขั้นตอนที่ 2) การพัฒนาหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book ขั้นตอนที่ 3) การทดลองและศึกษาความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามแนวทาง Brain-based learning ด้วยหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book และกระบวนการ AEAE 4 Step ขั้นตอนที่ 4) การศึกษาความพึงพอใจของครูปฐมวัยต่อการใช้นหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book และกระบวนการ AEAE 4

Step ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small Book จำนวน 5 เล่ม ประกอบด้วย เสียง ก ข ค ง จ และ กระบวนการ AEAE 4 Step เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามแนวทาง Brain-based learning ที่ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน มีผลค่าเฉลี่ยที่ 4.83 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 2) ความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามแนวทาง Brain-based learning หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 3) ผลการประเมินความพึงพอใจของครูปฐมวัยต่อหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามแนวทาง Brain-based learning มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด โดยมีผลค่าเฉลี่ยที่ 4.73

คำสำคัญ :

หนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book ความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย แนวทาง Brain-based learning

ABSTRACT

This study is a research and development model with the following objectives: 1) to develop a Big & Small Book to promote reading ability of children in early childhood based on Brain-based learning approach. 2) To study early childhood reading skills in brain-based learning before and after using the Big & Small book illustrated in rhymes. 3) To study the satisfaction of early school teachers toward the Big & Small book and to promote early reading skills in brain-based learning. The samples used in this research were 1. Kindergarten children, 1st year, second semester, 2016 kindergarten, Suphanburi kindergarten under the jurisdiction of the Office of Suphanburi Primary education Area 1, with a simple random sampling technique of 28 classrooms. 2. Early childhood teachers who teach pre-kindergarten in kindergarten. 1st year. Second semester. Early childhood under the jurisdiction of the Office of Suphanburi Primary Education Area 1, the sample group consisted of 40 teachers in the characteristics of the textbooks used by preschool teachers. The research methods were 4 steps: Step 1 Study the characteristics of early childhood teachers' reading skills. Step 2) Develop a picture book. Big & Small book chapters and AEAE 4 Step instructional process. Step 3) Experiment and study early reading skills based on Brain based learning with Big & Small book illustrations and AEAE 4 Step process. 4) Early Childhood Teacher satisfaction on using Big & Small book Illustration and AEAE 4 Step process the research found out that 1) the results of the development of 5 Big & Small Book illustrations, including AEAE 4 Steps, to promote early reading skills in Brain-based learning. Qualifications of 5 persons have an average score of 4.83, which means that they are most appropriate. 2) The reading ability of the early childhood was based on the Brain-based learning approach. 3)

The results of the evaluation of the satisfaction of the early childhood teachers on the Big & Small book illustrated in rhymes to enhance the reading ability of the preschool children according to the Brain-based learning approach. The highest level average result was 4.73.

Keywords :

Picture books illustrated in rhymes words Big & Small, Reading ability of early childhood, Brain-based learning approach

ความสำคัญของปัญหา

การศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาที่สำคัญต่อการวางรากฐานของการพัฒนามนุษย์ให้เจริญเติบโตได้อย่างมีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เด็กจึงเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าสูงสุดต่อการพัฒนาประเทศในอนาคตโดยเฉพาะในการยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมศตวรรษที่ 21 ที่ได้ระบุทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 3R 4C ซึ่ง 3R ประกอบด้วย Reading (การอ่าน) การเขียน (Writing) และคณิตศาสตร์ (Arithmetic) และ 4C ประกอบด้วย Critical Thinking (การคิดวิเคราะห์) Communication (การสื่อสาร) Collaboration (การร่วมมือ) และ Creativity (ความคิดสร้างสรรค์) รวมถึงทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี ซึ่งกลไกที่สำคัญที่จะทำให้มนุษย์เกิดการเรียนรู้คือการรับรู้ของสมอง ทำอย่างไรจึงจะทำให้สมองเกิดการรับรู้ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และทักษะพื้นฐานที่สำคัญอีกประการหนึ่งทำอย่างไรให้เด็กรู้หนังสือ การรู้หนังสือคือกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของชีวิต และการรู้หนังสือนี้เอง ที่จะทำให้คนมีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาตนเองไปสู่การเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในยุคปัจจุบัน (เฉลิมลาภ ทองอาจ, 2552) ซึ่งราชบัณฑิตยสถานได้ระบุไว้ในหนังสือในพจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ (2555) ว่าการรู้หนังสือหมายถึง “ความสามารถของบุคคลในการ อ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณได้ในระดับที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ดังนั้นการที่จะสอนคนหรือเด็กให้รู้หนังสือ อ่านออก เขียนได้ จะต้องสอนในระบบนั้น ๆ ให้ถูกต้องและเหมาะสม โดยรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมจะต้องเน้นประสบการณ์สำคัญทางภาษาที่เด็กควรได้รับมากกว่าสาระการเรียนรู้ และครอบคลุมทักษะทางภาษาครบทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เนื่องจากทักษะทางภาษาในทุก ๆ ด้าน ต้องพึ่งพาอาศัยกันตามหลักการจัดการเรียนการสอนแบบภาษาธรรมชาติ (Whole Language Approach) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดด้านการพัฒนาภาษาตามแนวทาง Brain-based learning ที่ระบุไว้ว่า กระบวนการพัฒนาภาษา เน้นการพูดคุย การสนทนา การเล่าเรื่อง การเล่านิทาน การอ่านให้ฟัง การร้องเพลง การแสดงละคร การเขียน การอ่านเบื้องต้น โดยจุดมุ่งหมายของการพัฒนาด้านภาษาของเด็ก คือ ต้องการให้เด็กคิดเป็น และสื่อสารเป็น ใช้การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งเป็นเครื่องมือในการสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการสอนโดยภาพประกอบใช้เป็นเครื่องมือสื่อความหมายเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งพรพิไล เลิศวิชา (2552) ได้ระบุไว้ในหนังสือสอนภาษาไทยตามแนวคิด Brain-based learning ถึงความสำคัญของภาพประกอบหนังสือ ไม่ใช่เป็นเพียงส่วนเสริมให้สนุกแต่เป็นหัวใจสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นที่ขาดไม่ได้ในการเรียนรู้เพราะการอ่านของ

มนุษย์พัฒนาขึ้นได้เพราะว่ามันจับคู่กับความหมายหรือภาพได้สำเร้จนั่นเอง การสอนโดยอาศัยภาพเป็นเครื่องมือสื่อความเข้าใจจึงไม่ใช่เป็นเพียงเทคนิควิธีสอน แต่เป็นกระบวนการทางชีววิทยาที่สมองเองเป็นผู้สร้างไว้ วิธีเรียนรู้แบบนี้พัฒนาขึ้นมาจากวิวัฒนาการในประวัติศาสตร์ของมนุษย์ การศึกษาในปัจจุบันมีเนื้อหาสาระความรู้ที่ต้องเรียนมากมายมหาศาล การสอนจึงต้องลดขั้นตอนจากการเรียนรู้โดยการสัมผัสรับรู้แบบอื่น ๆ มาใช้วิธีการบรรยายให้ฟังหรือให้อ่านเองเป็นส่วนใหญ่ ทั้งที่ความจริงเด็กไม่มีประสบการณ์กับโลกที่เป็นจริงในเรื่องต่าง ๆ เหล่านั้นมาก่อน สมองเด็กจึงถูกกดดันให้อาศัยวิธีการเรียนรู้เสียง โดยปราศจากภาพ เรื่องราว และเหตุการณ์มาเกี่ยวข้อง ซึ่งสวนทางกับวิธีการเรียนรู้ตามธรรมชาติของสมอง สิ่งที่ผู้สอนพอจะทำได้เพื่อช่วยกระบวนการเรียนรู้ของสมองก็คือ สอนโดยใช้ภาพสื่อความหมาย สอนโดยใช้เหตุการณ์ต่าง ๆ ช่วยสื่อความหมาย การทำเช่นนี้จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถจับคู่เสียงกับคำบรรยายและภาพ นั่นคือทำให้เสียงนั้นสอดคล้องกับความสามารถและวิธีการเรียนรู้ของสมอง ภาพประกอบหนังสือ โดยเฉพาะสำหรับเด็กปฐมวัยจึงเป็นหัวใจสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นที่ขาดไม่ได้ในการเรียนรู้เพราะการอ่านของมนุษย์พัฒนาขึ้นได้เพราะว่ามันจับคู่กับความหมายหรือภาพได้สำเร้จนั่นเอง

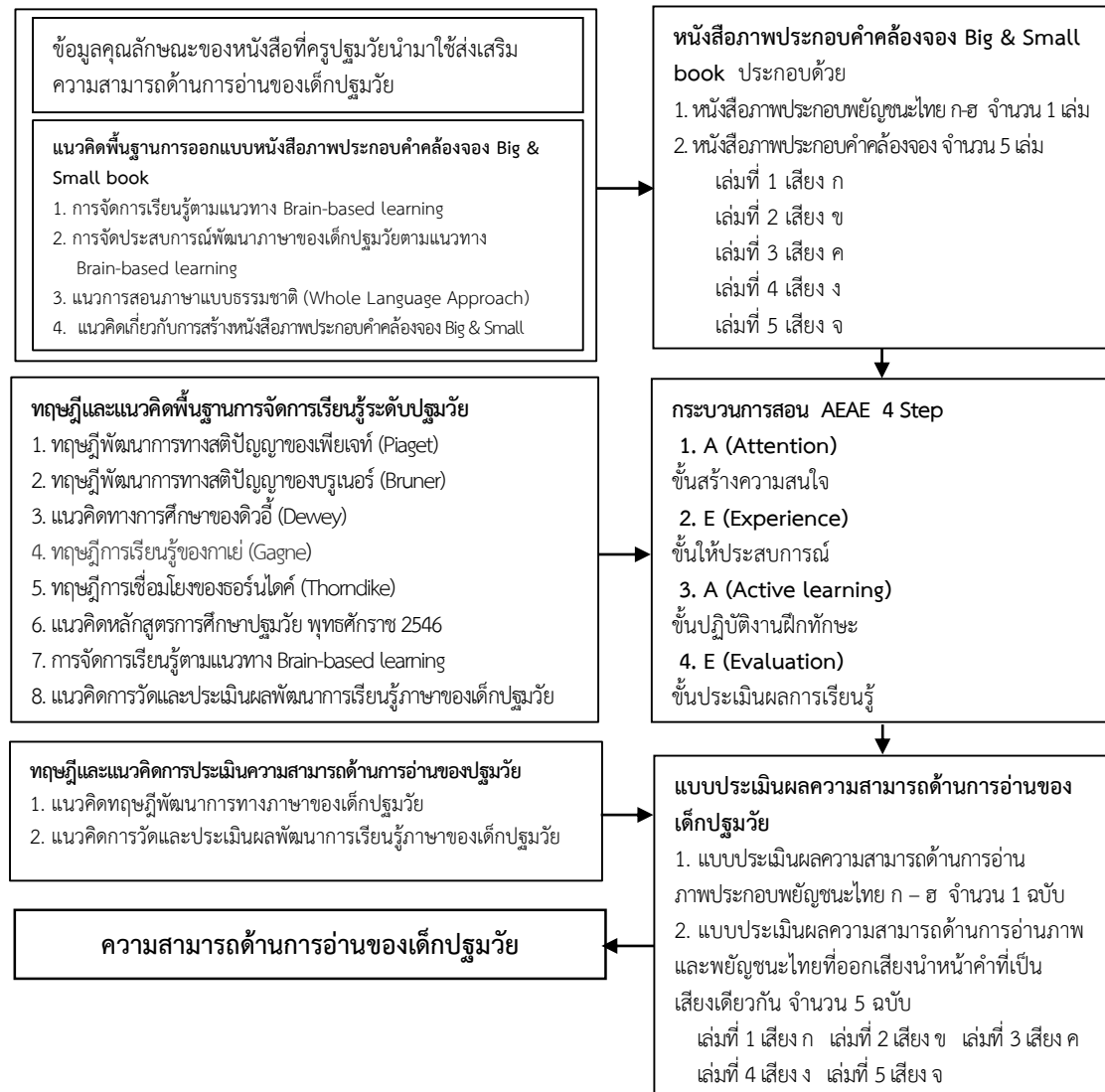
โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

ปัญหาที่ผู้วิจัยพบจากการจัดประสบการณ์ทางภาษาให้กับเด็ก คือ การที่เด็กได้รับการสอนอ่านแบบท่องจำรูปพยัญชนะโดยใช้ชุดคำที่คุ้นเคย เช่น ก เอ๋ย ก ไก่ ข ไข่ ในเล่ม ข ขวด ของเรา ค ควาย เข้านา ฯลฯ ซึ่งเด็กได้เรียนรู้จากสื่อที่ครูและผู้ปกครองนำมาใช้สอนเด็กในการอ่านส่วนใหญ่เป็นหนังสือฝึกอ่านพยัญชนะทั่ว ๆ ไป เมื่อผู้สอนถามเด็กถึงพยัญชนะไทยเชื่อมโยงกับคำศัพท์อื่น ๆ เช่น ก กุ้ง ก กบ ก กา หรือ ข แขน ข ขา ข ข้าว ได้หรือไม่ เด็กส่วนใหญ่จะตอบว่าไม่ได้ ก จะต้องออกเสียง ก ไก่เท่านั้น ข จะต้องออกเสียง ข ไข่เท่านั้น จะเป็นคำอื่น ๆ ไม่ได้ จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามแนวทาง Brain-based learning ด้วยมีความเชื่อว่า การอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการเรียนรู้ในทุกด้านทุกมิติของชีวิต ทั้งด้านการเรียนรู้ด้านวิชาการ การสื่อสารในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันของมนุษย์

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อพัฒนาหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small Book เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามแนวทาง Brain-based learning
- 2) เพื่อศึกษาความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามแนวทาง Brain-based learning ก่อนและหลังการใช้หนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book
- 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูปฐมวัยต่อหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย ตามแนวทาง Brain-based learning

กรอบแนวคิดการวิจัย

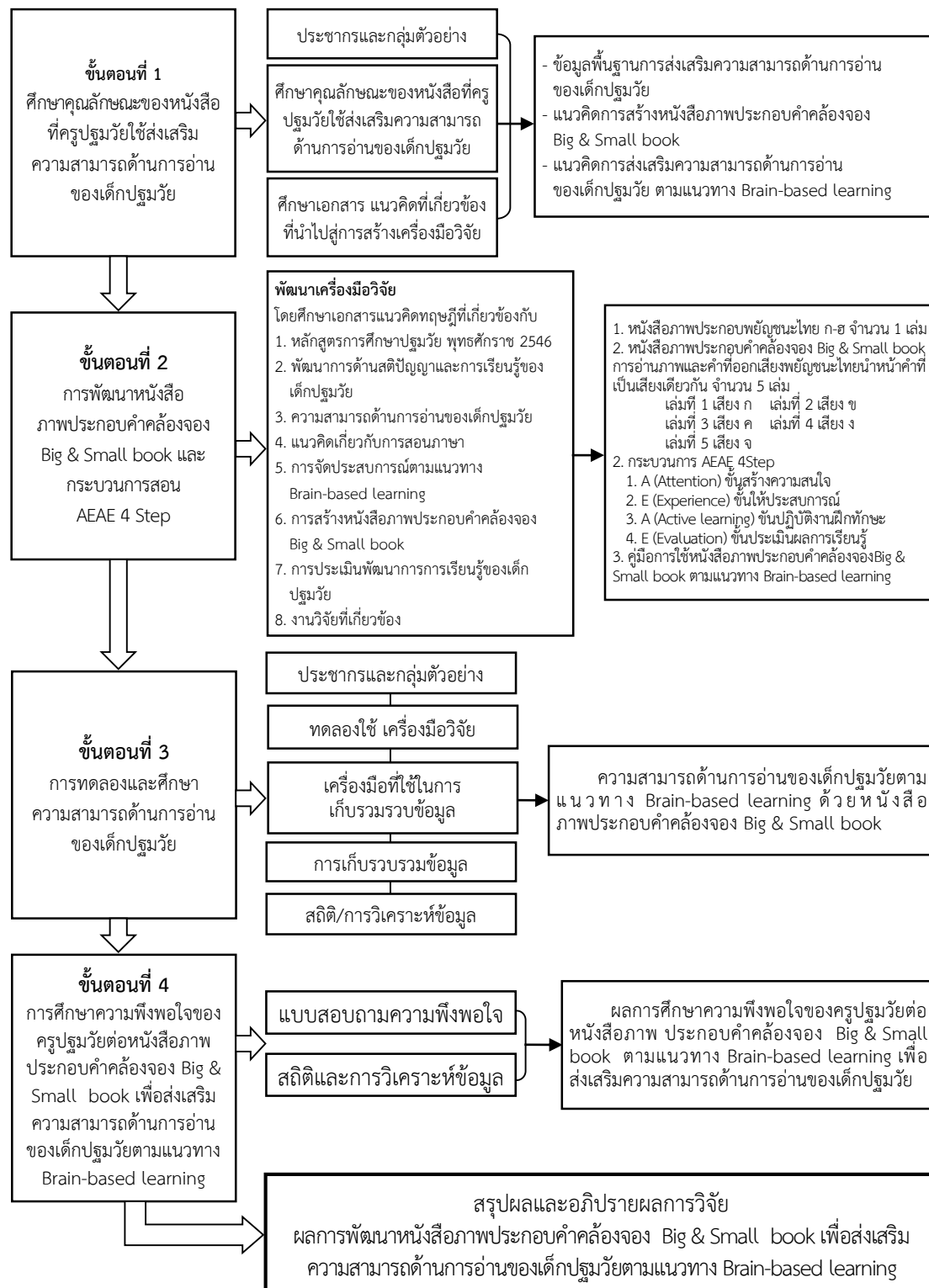
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาคุณลักษณะของหนังสือที่ครูปฐมวัยใช้ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย
- ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book และกระบวนการสอน AEAE 4 Step
- ขั้นตอนที่ 3 การทดลองและศึกษาความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามแนวทาง Brain based learning ด้วยหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book และกระบวนการ AEAE 4 Step
- ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาความพึงพอใจของครูปฐมวัยต่อการใช้หนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book และกระบวนการ AEAE 4 Step

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการวิจัย

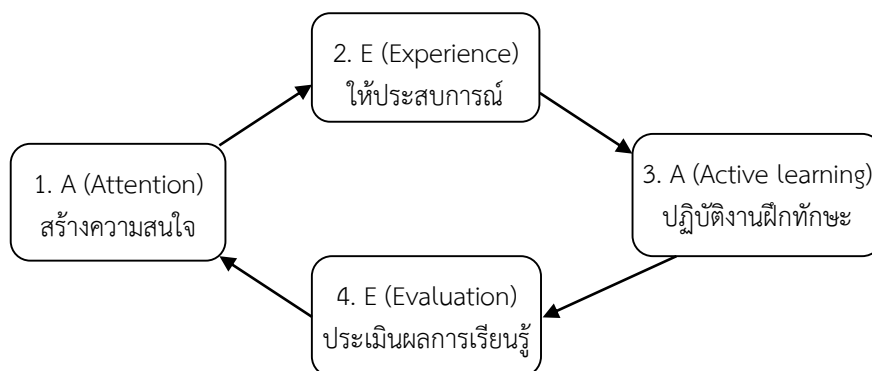
ผลการวิจัย

1) ผลการพัฒนาหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small Book เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามแนวทาง Brain-based learning ผู้วิจัยได้พัฒนาหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big book มีขนาด กว้าง x ยาว เท่ากับ 28 x 36 เซนติเมตร มีลักษณะของการใช้ภาษาแบบคำคล้องจอง รูปภาพประกอบเป็นภาพการ์ตูนเหมือนจริง มีสีสันสวยงาม มีสัดส่วนของภาพมากกว่าเนื้อหา และสื่อความหมายได้สอดคล้องกับเนื้อหาชัดเจน ประกอบด้วย หนังสือภาพประกอบพยัญชนะไทย ก-ฮ เพื่อใช้ทบทวนการเรียนรู้พยัญชนะไทย ก-ฮ ทั้ง 44 ตัว จำนวน 1 เล่ม และหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านภาพและคำที่ออกเสียงพยัญชนะไทย นำหน้าคำที่เป็นเสียงเดียวกัน ขนาด Big book มีขนาด กว้าง x ยาว เท่ากับ 28 x 36 เซนติเมตร จำนวน 5 เล่ม ประกอบด้วย เล่มที่ 1 เสียง ก เล่มที่ 2 เสียง ข เล่มที่ 3 เสียง ค เล่มที่ 4 เสียง ง เล่มที่ 5 เสียง จ

ภาพที่ 3 ภาพตัวอย่างหนังสือ Big & Small book

และหนังสือ Small book มีลักษณะเป็นใบงานขนาดกระดาษ A4 สีขาวดำ ที่มีภาพและคำสอดคล้องกับหนังสือ Big book ในแต่ละเล่ม โดยนำหนังสือ Big & Small book ไปใช้ตามกระบวนการ AEAE 4 Step ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากแนวคิดการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา แนวคิดการจัดการเรียนรู้และการสอนภาษา ตามแนวทาง Brain-based learning

ภาพที่ 4 กระบวนการ AEAE 4 Step

ตารางที่ 1 ผลค่าเฉลี่ยการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยของผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน

ที่	รายการ	$\bar{X}$	(S.D.)	ระดับคุณภาพ
1	หนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big book	4.93	0.08	มากที่สุด
2	หนังสือ Small book	4.80	0.24	มากที่สุด
3	กระบวนการ AEAE 4 Step	4.88	0.27	มากที่สุด
4	แบบประเมินความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย	4.71	0.27	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ย	4.83	0.22	มากที่สุด

ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book และกระบวนการ AEAE 4 Step โดย ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน มีผลค่าเฉลี่ยที่ 4.83 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

2) ผลความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามแนวทาง Brain-based learning ก่อนและหลังการใช้หนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book พบว่า คะแนนการประเมินหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

3) ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูปฐมวัยต่อหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย ตามแนวทาง Brain-based learning มีผลความพึงพอใจในภาพรวมระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.73

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย ตามแนวทาง Brain-based learning มีผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small Book เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามแนวทาง Brain-based learning โดยผู้วิจัยได้ศึกษาคุณลักษณะของ

หนังสือที่ครูปฐมวัยนำมาใช้ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้แบบสอบถามครูปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน พบว่าหนังสือที่ครูปฐมวัยนำมาใช้ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยมากที่สุด ได้แก่ หนังสือนิทาน และหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง มีขนาดรูปเล่มใหญ่กว่า A4 และหนังสือขนาด Big book ลักษณะการใช้ภาษาแบบคำคล้องจอง และแบบบทร้อยกรอง รูปภาพประกอบเป็นภาพการ์ตูนเหมือนจริง มีสีสันสวยงาม มีสัดส่วนของภาพมากกว่าเนื้อหา มีขนาดเหมาะสมและสื่อความหมายได้สอดคล้องกับเนื้อหาชัดเจน ซึ่งคุณค่าและประโยชน์ที่เด็กจะได้รับหลังจากที่ครูอ่านหนังสือให้เด็กฟัง คือเด็กมีความสนใจในการอ่านโดยหยิบหนังสือมาเปิดดูด้วยตนเองได้ สามารถนำความรู้จากการฟังนิทาน เรื่องราวหรือความรู้ต่าง ๆ มาใช้ในชีวิตประจำวันได้และสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ พรพิไล เลิศวิชา (2552) ที่กล่าวว่า การเริ่มสอนภาษาอย่างเป็นทางการ จะช่วยให้เด็กอ่านได้เร็วและชอบอ่าน โดยเริ่มต้นจากการอ่านบทคล้องจอง การอ่านบทคล้องจองทำให้เด็กเกิดความรู้สึกสองประการคือ 1. ง่าย 2. สนุก ความรู้สึกว่าง่ายและสนุก จะเป็นตัวผลักดันให้สมองใช้ความพยายามมากขึ้นและต่อเนื่องเป็นเวลานาน ๆ ในการเรียนรู้ภาษาได้ และสอดคล้องกับฉันทนา ภาคบงกช (2538) ที่กล่าวว่า เด็กที่มีโอกาสอ่านหรือเห็นตัวหนังสือมากย่อมมีโอกาสพัฒนาด้านการอ่านได้รวดเร็วและจะเรียนรู้ด้านการอ่านได้ดีเมื่อสิ่งนั้นมีความหมายต่อเด็ก เด็กเรียนรู้ที่จะอ่านภาพจากนิทาน และค่อย ๆ เรียนรู้เสียงพยัญชนะ จากตัวหนังสือในนิทาน ดังนั้นการอ่านหนังสือให้เด็กฟังอย่างสนุกสนาน อยู่เสมอจึงเป็นวิธีการที่จะช่วยให้เด็กพัฒนาการอ่านได้รวดเร็วและมีนิสัยรักการอ่าน

2. ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยโดยใช้หนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book ตามแนวทาง Brain-based learning

ผู้วิจัยศึกษาผลก่อนและหลังการส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามแนวทาง Brain - based learning ด้วยหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book โดยศึกษาความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย 2 ด้าน คือ 1) ด้านการอ่านภาพกับพยัญชนะไทย ก-ฮ และ 2) ด้านการอ่านภาพกับคำที่ออกเสียงพยัญชนะนำหน้าคำที่เป็นเสียงเดียวกัน โดยเป็นเสียงพยัญชนะ ก ข ค ง จ รวมจำนวน 5 เสียง พบว่า คะแนนการประเมินหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทั้ง 2 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ซึ่งปัจจัยที่ทำให้เป็นเช่นนี้เนื่องจากเด็กมีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเสียงและสัญลักษณ์พยัญชนะไทยแล้ว และเด็กได้รับการจัดประสบการณ์ทางภาษาตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 การส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านพยัญชนะไทย ก-ฮ จึงเน้นที่การทบทวนและประเมินเด็กเป็นรายบุคคลที่ชัดเจน ก่อนที่จะจัดประสบการณ์ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านภาพกับคำที่ออกเสียงพยัญชนะนำหน้าคำที่เป็นเสียงเดียวกัน โดยเป็นเสียงพยัญชนะ ก ข ค ง จ ต่อไป โดยนำมาใช้บูรณาการในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมเป็นเวลา 7 สัปดาห์ โดยได้ออกแบบสื่อและกิจกรรมในแต่ละขั้นของกระบวนการ AEAE 4 Step ตามขั้นตอนดังนี้

1) A (Attention) ขั้นสร้างความสนใจ กิจกรรมที่ผู้วิจัยใช้ในขั้นตอนนี้ได้แก่ เพลง, เกม/ การเคลื่อนไหวประกอบเพลง, การเล่นเกมทบทวนประกอบเพลง / คำถามอะไรเอ่ย ซึ่งเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน โดยเลือกใช้เพลงหรือคำถามที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่จะสอน เช่นจะจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้ทักษะพื้นฐานการอ่านคำที่ออกเสียงพยัญชนะ ก นำ ก็ใช้เพลงที่สอดคล้องกัน เช่น เพลง ก ไก่ แล้วให้เด็กได้เคลื่อนไหวประกอบเพลง พร้อมทั้งชวนเด็ก ๆ ร้องเพลงไปด้วย ทำให้เด็กได้ซึมซับภาษาอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

องค์การมหาชน (2558) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักการพัฒนาสมองสำหรับเด็ก วัย 3-6 ปี โดยระบุว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักการพัฒนาสมองวางอยู่บนฐานคิดที่เข้าใจหลักการเรียนรู้การทำงานของสมอง สมองเรียนรู้ได้ดีเมื่อมีความพร้อมครบทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านอารมณ์ ด้านองค์ความรู้ ด้านพัฒนาการของสมอง ด้านอารมณ์ เช่น เด็กเล็กต้องได้รับกระตุ้นสมองส่วนอารมณ์ให้พร้อมต่อการเรียนรู้ หรือการเปิดสมองส่วนลิมบิกก่อนทุกครั้ง และสอดคล้องกับหลักการสอนของกานเย่ (Gagne, 1985 อ้างในทิตินา แชนมณี, 2545) ที่กล่าวว่า ไว้ในแนวคิดหลักการสอน 9 ขั้นตอน ซึ่งขั้นตอนแรกคือ การเร่งเร้า กระตุ้น และดึงดูดความสนใจ (Gain Attention) ของผู้เรียน เป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับสิ่งเร้า หรือสิ่งที่จะเรียนรู้ได้ดี

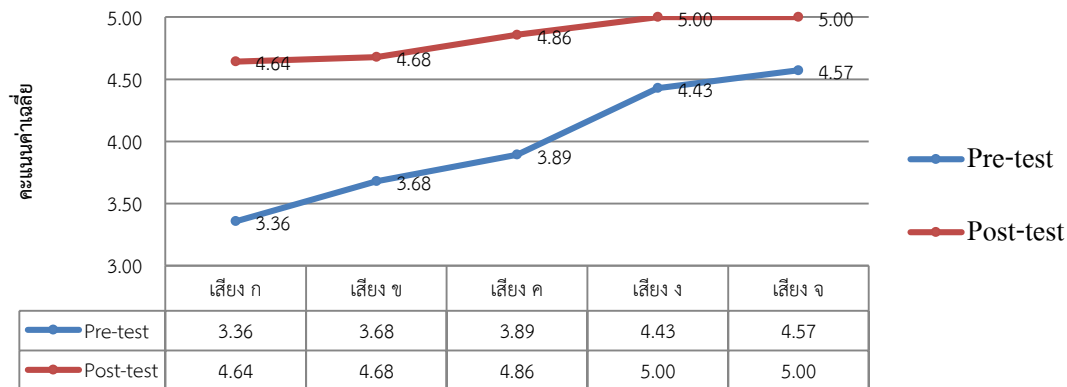
2) E (Experience) ขั้นให้ประสบการณ์ โดยใช้หนังสือภาพประกอบพยัญชนะไทย ก-ฮ ขนาด Big book ทบทวน และการอ่านหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง เพื่อส่งเสริมการอ่านภาพและคำที่ออกเสียงพยัญชนะไทยนำหน้าคำที่เป็นเสียงเดียวกัน ขนาด Big book เสียง ก ข ค ง จ รวมจำนวน 5 เล่ม โดยคำนึงถึงวิธีการนำหนังสือไปใช้ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยอย่างไรให้สนุก เทคนิคที่สำคัญประการหนึ่งที่ผู้วิจัยนำมาใช้คือ ขณะที่อ่านหนังสือให้เด็กฟัง จะชี้ที่ภาพไปด้วย เช่น ถ้าอ่านคำคล้องจอง ก ไก่ กูก กูก ไก่ ในขณะที่อ่านคำว่าไก่ ต้องชี้ภาพไก่ กบกระโดดไกลมี 4 ขา ในขณะที่อ่านคำว่ากบ ต้องชี้ภาพกบ ในขณะที่อ่านประโยคมี 4 ขา ต้องชี้ที่ขาทั้ง 4 ข้างที่ละขา เพื่อให้เด็กได้ซึมซับรับประสบการณ์ทางภาษาจากการดู การฟัง คือการรับรู้ทั้งภาพและเสียงไปพร้อม ๆ กัน สมองส่วนที่เกี่ยวกับการรับรู้ภาษา (Temporal lobe) นั้น ไม่ได้ทำงานส่วนเดียวโดด ๆ ตามลำพัง แต่ทำงานร่วมกับส่วนรับภาพ (Occipital lobe) กล่าวคือขณะรับเสียง สมองทำการประมวลผลข้อมูลจากเสียงที่ได้ยิน (Auditory input) สมองจะนำเสียงที่ได้ยินนั้นไปเชื่อมโยงกับภาพที่จำได้ หรือภาพที่มองเห็น (Visual object recognition) จากนั้น สมองจะจัดการเก็บข้อมูลเสียงและภาพที่เชื่อมโยงกันทั้งหมดนี้เอาไว้ในความทรงจำ (Memory) และทั้งหมดนี้คือ กระบวนการเรียนรู้ภาษาหรือเข้าใจภาษา (สำนักวิชาการและมาตรฐาน, 2552) จากหลักการดังกล่าวสู่การจัดการประสบการณ์ในชั้นเรียน ส่งผลให้เด็กสามารถเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิมที่มี เชื่อมโยงสู่การเรียนรู้คำใหม่ ๆ ได้ เช่น เสียง ก เด็กเกิดการเรียนรู้ว่า ก ไม่จำเป็นต้องไก่ ก็ได้ เป็น ก กบ ก กุ้ง ก กา ก แก้ว ก เก้า ก็ได้ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยได้ดียิ่งขึ้น

3) A (Active learning) ขั้นปฏิบัติงานเพื่อฝึกทักษะ โดยเด็กได้ทำกิจกรรมหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง การอ่านภาพและคำที่ออกเสียงพยัญชนะไทยที่เป็นเสียงเดียวกัน ขนาด Small book เสียง ก ข ค ง จ รวมจำนวน 5 เล่ม การเล่นเกมการศึกษาจับคู่ภาพกับคำที่ออกเสียงพยัญชนะนำหน้าคำที่เป็นเสียงเดียวกัน เด็กได้ลงมือปฏิบัติทำใบงานกิจกรรมผลิตหนังสือ Small book ด้วยตนเอง เพื่อนำมาเป็นสื่อในการทบทวนการอ่านในชั้นอ่านด้วยกัน กับเพื่อนและครู หรืออ่านเดี่ยวด้วยตนเอง สอดคล้องกับสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ องค์การมหาชน (2558) ได้ให้แนวทางพัฒนาภาษาให้กับเด็กปฐมวัย ควรพัฒนาผ่านการอ่าน 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1. อ่านให้ฟัง 2. อ่านด้วยกัน 3. อ่านเอง และได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักการพัฒนาสมองสำหรับเด็ก วัย 3-6 ปี โดยระบุว่าสมองเรียนรู้ด้วยความเข้าใจจากการลงมือปฏิบัติมากกว่าการจำ สมองของเด็กจะรับความรู้ได้ในเวลาเดียวกันจากทั้งสิ้น 6 ช่องทาง คือ จากการ ได้เห็น ได้ยิน ได้สัมผัส ได้กลิ่น ได้ลิ้มรส และ จากความสุขใจ พอใจ การจัดการเรียนรู้ที่ดีที่สุดสำหรับเด็กต้องให้เรียนรู้ครบจากทั้งหมด 6 ช่องทาง หรืออย่างน้อยจาก 3 ช่องทาง และควรให้เด็กมีโอกาสลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง (Active learning) ทำให้สมองเรียนรู้ได้ดีกว่าการเรียนรู้จากการฟังครู

บรรยาย (Passive learning) เพียงอย่างเดียว จากหลักการดังกล่าวสู่การจัดประสบการณ์ฝึกทักษะ ส่งผลให้เด็กสามารถเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์จากขั้นตอนการได้เรียนรู้ภาพและเสียงจากการดู การฟังครูอ่านหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big Small book เชื่อมโยงสู่กระบวนการอ่าน โดยเริ่มจาก ครูอ่านให้ ฟังอ่านกับครู อ่านกับเพื่อน และอ่านด้วยตนเอง จึงทำให้เด็กได้รับการซึมซับภาษาด้านการอ่านมากยิ่งขึ้น กระบวนการ A (Active learning) ขึ้นปฏิบัติงานเพื่อฝึกทักษะ ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษามาถึงขั้นนี้ ส่งผลให้เด็กได้รับประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติ การฝึกกระทำซ้ำ ๆ จนเกิดมีความสามารถอ่านภาพกับคำที่ ออกเสียงพยัญชนะนำหน้าคำที่เป็นเสียงเดียวกันได้อย่างเข้าใจและคล่องแคล่วมากยิ่งขึ้น

4) E (Evaluation) ขึ้นประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินผลความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1) แบบประเมินผลความสามารถด้านการอ่าน ภาพกับพยัญชนะไทย ก-ฮ จำนวน 44 ตัว 1 ฉบับ และ 2) แบบประเมินผลความสามารถด้านการอ่าน ภาพและคำที่ออกเสียง พยัญชนะนำหน้าคำที่เป็นเสียงเดียวกัน คือ เสียง ก ข ค ง จ จำนวน 5 ฉบับ เนื่องจากผู้วิจัยมีแนวคิดว่าการจะสอนเรื่องใด ๆ ก็ตาม ต้องเรียงลำดับจากง่ายไปยาก การส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านให้กับเด็กปฐมวัยก็เช่นกัน เด็กควรเริ่มเรียนรู้จากฐานแรกของการเรียนรู้ภาษาคือการอ่านภาพและสัญลักษณ์ของพยัญชนะไทยทั้ง 44 ตัวได้ก่อน เพราะจะเป็นบันไดขั้นแรกสู่การอ่านคำและประโยคอื่น ๆ ที่ยากขึ้นจากการศึกษาทฤษฎีของบรูเนอร์ (Bruner) ที่มีความเชื่อว่าพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กสามารถแบ่งได้เป็นลำดับขั้นโดยการสร้างความรู้ของเด็กปฐมวัยเกิดจากการเห็นและการสัมผัส การดูตัวอย่างและทำตาม เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจากประสบการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งประสบการณ์เดิมจะมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ และเชื่อว่าวุฒิภาวะอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อการพัฒนาโครงสร้างความรู้ใหม่ ต้องมีองค์ประกอบอื่นเกี่ยวข้อง เช่น การพัฒนาทางด้านภาษา ความสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารและเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ โดยที่เด็กสามารถเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ ได้ เพียงแต่ต้องได้รับการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพัฒนาการและเป็นไปตามความพร้อมของเด็กแต่ละคน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดหลักการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 โดยระบุว่าควรเป็นการประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะสมกับเด็ก และนำผลมาพัฒนาเด็กมีการประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกตความสนใจในการร่วมกิจกรรม การตอบคำถามและผลงานของเด็กอย่างต่อเนื่อง จนนำมาสู่การประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้แบบประเมินความสามารถด้านการอ่านของเด็กเป็นเกณฑ์ตัดสิน ซึ่งสอดคล้องกับ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2547) ที่กล่าวไว้ว่าการประเมินพัฒนาการต้องตรงกับจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายของการเรียนรู้ที่ตั้งไว้ต้องสามารถชี้ถึงว่าจัดกระบวนการเรียนรู้หรือวิธีการจัดประสบการณ์เรียนรู้นั้นได้ผลหรือไม่ต้องสามารถชี้แนะได้ว่าควรจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เด็กได้อย่างไรและต้องสามารถชี้ให้เห็นว่าพัฒนาการการเรียนรู้ ของเด็กเปลี่ยนไปจริงหรือไม่ อย่างไร ปรับปรุงเพื่อการเรียนรู้ได้เพียงใด และอย่างไร

จึงสรุปได้ว่า หนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามแนวทาง Brain-based learning และกระบวนการ AEAE 4 Step ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถพัฒนาให้เด็กมีความสามารถด้านการอ่านที่ดีขึ้น ดังภาพแผนภูมิ

ภาพที่ 5 แผนภูมิแสดงผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านภาพกับคำที่ออกเสียงพยัญชนะนำหน้าคำที่เป็นเสียงเดียวกัน

จากแผนภาพดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยมีความก้าวหน้า ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้ว่าหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book และกระบวนการ AEAE 4 Step ที่ผู้วิจัยนำมาใช้นั้นเป็นสื่อและกระบวนการที่สอดคล้องสัมพันธ์กันจนนำมาสู่การใช้ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านได้อย่างมีคุณภาพ ข้อสังเกตประการหนึ่งคือคะแนน Pre-test เสียง ง และ จ สูงขึ้น เนื่องจากเด็กมีประสบการณ์เพียงพอจากการส่งเสริมความสามารถด้านอ่านเสียง ก ข ค มาแล้ว จึงทำให้เด็กเรียนรู้และสามารถเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้เสียงใหม่ได้ นอกจากนี้ต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยช่วยอีกหลายประการได้แก่ ด้านความพร้อมของตัวเด็ก เนื่องจากผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 เด็กจึงได้รับการเตรียมความพร้อมผ่านมาแล้ว 1 ภาคเรียน การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่ส่งเสริมทักษะทางภาษาให้กับเด็ก โดยการจัดมุมหนังสือนิทาน และจัดวางหนังสือที่มีความหลากหลาย เช่น หนังสือนิทานทั่วไป หนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง หนังสือส่งเสริมการเรียนรู้พยัญชนะไทย ภาษาอังกฤษ หนังสือเล่มเล็กที่เด็กผลิต ซึ่งมีรูปเล่มและขนาดของหนังสือที่มีความหลากหลายเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเลือกอ่านหนังสือตามความสนใจของตนเองได้ ซึ่งสิ่งที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้คือ เด็กได้แสดงความสามารถด้านการอ่านภาพและคำที่ออกเสียงพยัญชนะนำหน้าคำเป็นเสียงเดียวกันที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของตนเอง ดังผลงานของเด็กที่นำเสนอ

ภาพที่ 6 ผลงานที่เกิดจากความคิดและจินตนาการของเด็ก

ซึ่งผลงานของเด็กสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในด้านการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมเข้ากับประสบการณ์ใหม่ สามารถคิดสร้างสรรค์คำใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเอง โดยเด็กสามารถสร้างสรรค์ผลงานจากการวาดภาพและเชื่อมโยงเสียงพยัญชนะนำหน้าภาพและคำอื่นๆ ตามความคิดและจินตนาการของตนเองได้หลากหลายเสียงมากยิ่งขึ้น ผลงานของเด็กที่นำเสนอมีความสอดคล้องตามหลักการและทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike's Connected Theory) ธอร์นไดค์ (Thorndike) (ทิสนา แคมมณี, 2545) ได้กล่าวถึงการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า (stimulus) กับการตอบสนอง (response) โดยมีหลักเบื้องต้นว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองโดยแสดงในรูปแบบต่าง ๆ จนกว่าจะได้ผลที่พึงพอใจที่สุดของผู้เรียน โดยกฎการเรียนรู้ตามทฤษฎีเชื่อมโยงประกอบด้วยกฎ 3 ประการคือ 1) กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) 2) กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) 3) กฎแห่งผลที่ได้รับ (Law of Effect) ดังนั้นถ้าจะทำให้การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองความมั่นคงถาวรต้องให้ผู้เรียนได้รับผลที่พึงพอใจซึ่งขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของแต่ละบุคคล จากภาพผลงานของเด็กสามารถสะท้อนให้เห็นความก้าวหน้าของการพัฒนาภาษา โดยเริ่มต้นจากการฟัง การพูด การอ่าน จนไปสู่การเขียนได้ในที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole Language Approach) (พัชรี ผลโยธิน, 2537) อันเป็นการสอนที่ใช้ภาษาเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ การสื่อสาร และการคิด โดยไม่พยายามแยกภาษาออกเป็นส่วนย่อย ๆ แต่เป็นการพยายามมองภาษาโดยรวม สร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์จริงมาช่วยทำให้ภาษานั้นง่ายต่อการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการพูด การอ่าน การฟัง และการเขียน ถ้าเป็นสิ่งที่มีความหมายมีประโยชน์หรือเด็กสนใจ จะเป็นสิ่งที่ย่ง่ายสำหรับการเรียนภาษาของเด็กได้ดียิ่งขึ้น

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของครูปฐมวัยต่อหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามแนวทาง Brain-based learning กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามได้แก่ครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 10 คน เป็นครูในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 5 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 3 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 2 คน มีความพึงพอใจต่อหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big book

ตารางที่ 2 สรุปผลความพึงพอใจของครูปฐมวัยของครูปฐมวัยต่อการใช้หนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามแนวทาง Brain-based learning

ที่	รายการ	$\bar{X}$	(S.D.)	ระดับคุณภาพ
1	รูปเล่มหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big book	4.95	0.21	มากที่สุด
2	ความเหมาะสมของเนื้อหาและภาษา	4.80	0.21	มากที่สุด
3	หนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Small book	4.73	0.09	มากที่สุด
4	กระบวนการ AEAE 4 Step	4.58	0.03	มากที่สุด
5	แบบประเมินความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย	4.65	0.08	มากที่สุด
6	คุณค่าและประโยชน์ที่เด็กจะได้รับหลังจากที่ครูอ่านหนังสือให้เด็กฟัง	4.70	0.00	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ย	4.73	0.10	มากที่สุด

สรุปได้ว่าครูปฐมวัยมีความพึงพอใจในด้านรูปเล่มของหนังสือมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้จัดประสบการณ์ให้เด็กทั้งชั้นเรียนช่วยให้เด็กเห็นภาพชัดเจน รูปภาพที่มีสีสันสวยงาม ขนาดและสีของตัวอักษร และขนาดของรูปภาพมีขนาดเหมาะสมและสื่อความหมายได้ตรงกับเนื้อหา เนื้อหาและภาษาที่ใช้ภาษาสอดคล้องกับแนวทาง Brain-based learning และเหมาะสมกับวัยของเด็ก ไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย และส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยได้ สอดคล้องกับ อัญชลี ไสยวรรณ (2553) ที่กล่าวว่าหนังสือเล่มใหญ่หรือ Big Book ช่วยให้การจับสภาพแวดล้อมให้เด็กเรียนรู้การสื่อสารซึ่งกันและกันอย่างมีประสิทธิภาพและมีความหมาย ซึ่งจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 พบว่า หนังสือที่ครูผลิตขึ้นเองมีไม่มากนัก และหนังสือนิทานที่ครูนำมาใช้เป็นหนังสือนิทานทั่วไป หนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big book จึงเป็นทางเลือกหนึ่งของครูปฐมวัยที่สามารถนำไปใช้ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Small book มาก ครูปฐมวัยพึงพอใจต่อการนำหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Small book มาอ่านทบทวนได้ทั้งการอ่านแบบเป็นกลุ่มและการอ่านเดี่ยวด้วยตนเอง มีความคุ้มค่า ประหยัด สามารถใช้ส่งเสริมการอ่านได้ ใช้เป็นกิจกรรมส่งเสริมทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนได้ เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมผลิตหนังสือด้วยตนเอง

ด้านความพึงพอใจต่อกระบวนการ AEAE 4 Step โดยครูปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อกระบวนการ AEAE 4 Step ซึ่งเป็นกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของสมอง Brain-based learning ในภาพรวมมากที่สุด

สรุปผลการวิจัยได้ว่า หนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book ตามแนวทาง Brain-based learning จำนวน 5 เล่ม ประกอบด้วย เสียง ก ข ค ง จ และกระบวนการ AEAE 4 Step ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นนวัตกรรม (Innovation) และกระบวนการ AEAE 4 Step (Process) ที่มีคุณภาพสามารถส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเด็กสามารถสะท้อนความรู้ความเข้าใจจนสามารถสร้างผลงาน (Productivity) จากความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาด้วยตนเองได้ สอดคล้องกับไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2549) ที่กล่าวว่า Productivity Based Learning เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งสร้างให้ผู้เรียนมีผลผลิตของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นผลผลิตเชิงวิชาการ สิ่งประดิษฐ์ หรืองานสร้างสรรค์ต่าง ๆ ได้ หนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book และกระบวนการ AEAE 4 Step จึงเป็นนวัตกรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยและสอดคล้องกับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป ดังนี้

1. การพัฒนาหนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามแนวทาง Brain-based learning ในเสียงพยัญชนะตัวอื่น ๆ ตามระบบภาษา 21 เสียง ตามลำดับต่อไปหรืออาจเป็นหัวข้อในการวิจัยครั้งต่อไป เพื่อเป็นการยืนยันข้อค้นพบงานวิจัยฉบับนี้ต่อไป

2. ครูปฐมวัยควรใช้หนังสือภาพประกอบคำคล้องจอง Big & Small book เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัยตามแนวทาง Brain based learning ตามกระบวนการ AEAE 4 Step ก่อนนำผลการวิจัยไปพัฒนา Productivity ของตนเอง เพื่อนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนของตนเองได้

3. การออกแบบการประเมินผลความสามารถด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย หลังจากมีประสบการณ์ด้านการอ่านเพียงพอแล้ว ควรเพิ่มระดับความยาก หรือจำนวนข้อให้มากขึ้น เนื่องจากเมื่อเด็กมีประสบการณ์แล้ว จะทำให้เรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น การออกแบบประเมินควรมีความท้าทายสมองของเด็กมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงพัฒนาการและความสามารถตามวัยของเด็กเป็นสำคัญ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ: ครูสภา
ลาดพร้าว
- ฉันทนา ภาคบงกช. (2538). **พัฒนาการทางภาษา. ในเอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง
การพัฒนาการทางภาษาแบบ Whole Language สำหรับเด็กปฐมวัย. (8-9 พฤษภาคม)**
- เฉลิมลาภ ทองอาจ. (2552). การพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อสรุปสาระสำคัญ. **ทฤษฎีและปฏิบัติ. วารสาร
วิจัยราชภัฏพระนคร. 4 (มกราคม), 51-60.**
- ทิตินา แชนมณี. (2545). **รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธา
การพิมพ์.**
- พรพิไล เลิศวิชา. (2552). **สอนภาษาไทยตามแนวคิด Brain-based learning. สำนักวิชาการและ
มาตรฐานการศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.**
- พัชรี ผลโยธิน. (2537). “ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาแบบธรรมชาติได้อย่างไร,” **รักลูก. 12 (1482): 188-189**
- ไพฑูริย์ สีนารัตน์ และคณะ. (2549). **การศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ. กรุงเทพฯ:
คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). **พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ:
ราชบัณฑิตยสถาน.**
- สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน). (2558). **แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักการ
พัฒนา สมองสำหรับเด็กวัย 3-6 ปี Brain-based learning. กรุงเทพฯ: ธนาพรินตัง**
- สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน). (2558). **แนวทางการจัดการเรียนรู้ตาม
หลักการพัฒนาสมองสำหรับเด็กวัย 3- 6 ปี Brain - based learning. กรุงเทพฯ:
ธนาพรินตัง.**
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). **สอนภาษาไทยตามแนวคิด Brain - based Learning.
กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.**
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2547). **การวัดและประเมินเด็กแนวใหม่เด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชา
หลักสูตรและการสอน สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
- อัญชลี ไสยวรรณ. (2553). **เอกสารประกอบการบรรยาย ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2.
วันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ.2553. สืบค้นจาก [http://www.e-child-edu.com/
youthcenter/content/articles/big-book-for-child.html](http://www.e-child-edu.com/youthcenter/content/articles/big-book-for-child.html)**